

sieć obywatelska
WATCHDOG[^]

wybory
dla każdego

 **masz głos
masz wybór**

Jawność – co to jest i jak daleko sięga

Art. 61 Konstytucji RP

Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o
działalności organów władzy publicznej oraz osób
pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje
również uzyskiwanie informacji o działalności
organów samorządu gospodarczego i
zawodowego, a także *innych osób oraz jednostek*
organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one
zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem
komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Art. 61 Konstytucji RP (1997)

*Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz **wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów**, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.*

Wyroki *projawnościowe*

Wyrok NSA z 20 stycznia 2012 r., sygn. akt I OSK 2118/11 (informacja publiczna to notatki sporządzone w urzędzie)

Wyrok NSA z 29 lutego 2012 r., sygn. akt I OSK 2215/11 (informacja publiczna dokumentacja przetargowa - umowy)

Wyrok NSA z 1 grudnia 2011 r., sygn. akt I OSK 1516/11 (informacja publiczna to m. in. informacja z kontroli, oświadczenia składane w organach)

Wyrok NSA z 1 grudnia 2011 r., sygn. akt I OSK 1550/11 (również o dokumencie wewnętrznym)

Wyroki *projawnościowe*

Wyrok NSA z 3 stycznia 2012 r. w sprawie o sygn. akt I OSK 2157/11 – faktury

(identycznie stanowisko: m. in. WSA we Wrocławiu w wyroku z 15 listopada 2011 r. sygn. akt IV SAB/Wr 97/11; WSA w Opolu w wyroku z 14 lutego 2012 roku, II SAB/Op 66/11; WSA w Warszawie w wyroku z 11 lipca 2012 r., sygn. akt II SAB/Wa 115/12; WSA w Warszawie w wyroku z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. akt II SAB/Wa 66/12)

Wyroki *projawnościowe*

Sąd Najwyższy, sygn. akt I CSK 190/12 przesądził, iż w umowach zawieranych przez gminę nie można wyłączyć imion i nazwisk

Dla osoby żądającej dostępu do informacji publicznej, związanej z zawieraniem umów cywilnoprawnych przez jednostkę samorządu terytorialnego, imiona i nazwiska stron takich umów są często ważniejsze niż ich treść i jest to z oczywistych względów zrozumiałe. Trudno byłoby w tej sytuacji bronić poglądu, że udostępnienie imion i nazwisk osób w rozważanej sytuacji stanowiłoby ograniczenie w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw tych osób (art. 31 ust. 3 i art. 61 ust. 3 Konstytucji RP). W konsekwencji należy zatem przyjąć, że ujawnienie imion i nazwisk osób zawierających umowy cywilnoprawne z jednostką samorządu terytorialnego nie narusza prawa do prywatności tych osób, o którym mowa w art. 5 ust. 2 u.d.i.p.

Jawność umów

Naczelny Sąd Administracyjny w sprawie o sygn. akt I OSK 2215/11 w zasadzie wyłączył możliwość ograniczania dostępu do umów w przypadku ich nawiązywania na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych

*Jawność umów w sprawach zamówień publicznych na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej wyłącza możliwość odmowy ich udostępnienia z powołaniem się na którąkolwiek z tajemnic ustawowo chronionych. **Nie jest zatem dopuszczalne wydanie decyzji odmawiającej udostępnienia umów w sprawach zamówień publicznych, gdyż są one jawne***

Jawność umów

Sąd Rejonowy w Sopocie w wyroku z 30 listopada 2010 r., sygn. akt I C 337/10, rozstrzygając powództwo o udostępnienie informacji publicznej stwierdził:

W ocenie Sądu takie fragmenty umowy jak dotyczące jej zakresu przedmiotowego, wysokości opłaty administracyjnej czy terminu jej uregulowania za tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu art. 5 ust. 2 u.d.i.p. uznane być nie mogą. Nie odnoszą się one bowiem w żadnym stopniu do indywidualnych cech, uprawnień czy właściwości Plastica sp. z o.o. we Frydrychowie i pozwanego.

Jawność umów

Rzecznik Praw Obywatelskich: *Z uwagi na powyższe w przedmiotowej sprawie organ był zobowiązany, w ocenie Rzecznika, do udostępnienia wnioskodawcom kserokopii umów zawartych z kancelariami prawnymi. Ponadto udostępnienie treści umów nie wymaga przetworzenia informacji w żaden sposób, organ jest więc zobowiązany do ich udostępnienia bez względu na interes prawny lub faktyczny (Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 27 sierpnia 2012 r. znak RPO-710234-I/12/KM w sprawie jawności umów podpisanych przez gminę Warszawa)*

Jawność umów

Art. 33 i 35 ustawy o finansach publicznych!

Rejestry umów w Biuletynie Informacji Publicznej

Warszawa, Szklarska Poręba

Wydatki na wynagrodzenia

Wyrok NSA z 11 stycznia 2013 r., sygn. akt I OSK 2508/12 -
Wydatki związane z utworzeniem stanowiska radcy prawnego
należą do sfery wydatków publicznych

Nagrody w samorządzie....

Zebrania wiejskie – dlaczego te wyroki są ważne?

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt I OSK 2021/21:

uczestnictwo mieszkańca danego sołectwa w zebraniu wiejskim sprawia, że od chwili otwarcia obrad aż do momentu ich zakończenia ma on wpływ na podejmowane uchwały organu sołectwa, a więc jego udział w sprawowaniu władzy publicznej związany jest z pełnieniem w tym czasie funkcji publicznej. Zatem jego dane osobowe, poprzez fakt uczestnictwa w pracach organu uchwałodawczego sołectwa, stają się danymi publicznymi, jako że mają związek z wykonywaniem przez niego funkcji publicznej

BIP – odesłanie wnioskującej osoby

Wyrok NSA z 3 stycznia 2013 r., sygn. akt I OSK 2244/12

Zauważyć ponadto należy, że w orzecznictwie przyjmuje się, że wskazanie podmiotowi żądającemu udzielenia informacji publicznej BIP nie zawsze wyłącza obowiązek udzielenia informacji na wniosek. Odesłanie do BIP zwalnia podmiot zobowiązany z udostępnienia informacji na wniosek, tylko wówczas gdy informacje tam zawarte odnoszą się bezpośrednio i konkretnie do meritum żądania, a zatem zawierają dane istotne z punktu widzenia pytającego, a ich uzyskanie nie wymaga przedsięwzięcia dodatkowych czynności (wyroki NSA z dnia 18 sierpnia 2010 r. sygn. I OSK 844/10 i z dnia 21 czerwca 2012 r. sygn. akt I OSK 770/12 oraz wyrok WSA w Białymstoku z dnia 27 marca 2008 r. sygn. II SAB/7/09).

BIP – odesłanie wnioskującej osoby

Wyrok NSA z 3 stycznia 2013 r., sygn. akt I OSK 2244/12

Organ powołując się na fakt niedysponowania określoną informacją publiczną powinien ten fakt uprawdopodobnić.

Udzielona w tym zakresie odpowiedź musi być przekonująca i odpowiadać- jak przyjmuje się w orzecznictwie- ogólnym standardom wynikającym z art. 8, art. 9 i art. 11 k.p.a., w tym zasadom "dobrej administracji".

Wiarygodność takiej odpowiedzi podlega ocenie sądu rozpatrującego skargę na bezczynność podmiotu zobowiązanego.

Nadto należy odróżnić sytuację, gdy organ rzeczywiście nie dysponuje wnioskowaną informacją, od kwestii czy posiadane informacje mogą być udostępnione wnioskodawcy w sposób lub formach\ określonych we wniosku

Informacja przetworzona

Wyrok NSA z 9 stycznia 2013 r., sygn. akt I OSK 2407/12:

Przenosząc powyższe na grunt decyzji odmownej, wydanej na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (...) decyzja ta musi wyjaśniać przyczyny odmowy, nie pozostawiając wątpliwości co do prawidłowości i zasadności rozstrzygnięcia. Jeżeli idzie z kolei o niniejszą sprawę to postępowanie Ministra Finansów powinno być prowadzić się do takiej analizy pytań postawionych przez M. D., która, mając na uwadze art. 7 k.p.a., pozwoliłaby na dokładne wyjaśnienie stanu sprawy

Opłaty

Wyrok WSA w Kielcach z 12 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Ke 755/12:

Zauważyć także należy, że organ podkreślił, że opłata została wyliczona w oparciu o zarządzenie Wójta Gminy (...).

Takie stanowisko nie jest uprawnione, albowiem przepis art. 15 ust. 1 ustawy nie daje organowi uprawnienia do określania ryczałtowych stawek za dodatkową pracę pracowników wykonujących dodatkowe czynności przy ustalaniu informacji publicznej (...)

Również delegacja zawarta w przepisie art. 11b ust. 3 uosg nie przewiduje kompetencji rady do ustalania wysokości opłat za dostęp do dokumentów (...).

Jak już wskazano wyżej, przepis art. 15 ust. 2 ustawy dotyczy wyłącznie rzeczywistych kosztów poniesionych przez organ przy rozpoznaniu konkretnego wniosku o udostępnienie informacji publicznej.

Opłaty – co ją wyznacza

Problem Postanowienia WSA w Gdańsku z 16 stycznia 2013 r.,
sygn. akt II SA/Gd 646/12

*akt stwierdzający obowiązek poniesienia opłaty, a zatem kreuje on
zobowiązanie o charakterze finansowym*

Sąd Rejonowy w Wieliczce, Nakaz zapłaty z 7 grudnia 2012 r.,
sygn. akt I Nc 1449/12

Biuletyn Informacji Publicznej

Po co jest Biuletyn Informacji Publicznej i czemu ma służyć?

Biuletyn Informacji Publicznej – *kto musi prowadzić?*

Podmioty, o których *mowa w art. 4 ust. 1 i 2*, obowiązane są do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji publicznych (...) – art. 8 ust. 3 udip

Czyli kto?

Biuletyn Informacji Publicznej – przykłady w gminie

- Gminy (ich związki, stowarzyszenia),
- Szkoły,
- Instytucje kultury,
- Biblioteki,
- Ośrodki sportu,
- Spółki *publiczne*,
- Inne podmioty (np. w określonych warunkach stowarzyszenia, fundacje).

Biuletyn Informacji Publicznej – co w nim?

Minimum (?): *Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, obowiązane są do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3, pkt 4 lit. a) tiret drugie, lit. c) i d) i pkt 5.*

Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej również inne informacje publiczne.

BIP – a zatem co w nim...?

- polityce wewnętrznej i zagranicznej,
- podmiotach, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o:
 - a) statusie prawnym lub formie prawnej,
 - b) organizacji,
 - c) przedmiocie działalności i kompetencjach,
 - d) organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach,
 - e) strukturze własnościowej podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3-5,
 - f) majątku, którym dysponują

BIP – a zatem co w nim...?

- zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o:
 - a) trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych,
 - b) trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych i ich działalności w ramach gospodarki budżetowej i pozabudżetowej,
 - c) sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych,
 - d) sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
 - e) stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygnięcia,
 - f) prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych,
 - g) naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, w zakresie określonym w przepisach odrębnych,
 - h) konkursie na wyższe stanowisko w służbie cywilnej, w zakresie określonym w przepisach odrębnych.

BIP – a zatem co w nim...?

- danych publicznych, w tym:
 - a) treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności:
 - dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,
 - c) treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,
 - d) informacja o stanie państwa, samorządów i ich jednostek organizacyjnych

BIP – a zatem co w nim...?

Majątku publicznym, w tym o:

- a) majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych,
- b) innych prawach majątkowych przysługujących państwu i jego długach,
- c) majątku jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządów zawodowych i gospodarczych oraz majątku osób prawnych samorządu terytorialnego, a także kas chorych,
- d) majątku podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5, pochodzącym z zadysponowania majątkiem, o którym mowa w lit. a)-c), oraz pożytkach z tego majątku i jego obciążeniach,
- e) dochodach i stratach spółek handlowych, w których podmioty, o których mowa w lit. a)-c), mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, oraz dysponowaniu tymi dochodami i sposobie pokrywania strat,
- f) długu publicznym, g) pomocy publicznej, h) ciężarach publicznych.

BIP – a zatem co w nim...?

- Procedury dostępu do informacji publicznych będących w ich posiadaniu i nieudostępnionych w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 8 ust. 4 udip),
- W przypadku wyłączenia jawności informacji publicznej, w Biuletynie Informacji Publicznej podaje się zakres wyłączenia, podstawę prawną wyłączenia jawności (....) (art. 8 ust. 5 udip)

Biuletyn Informacji Publicznej – oznaczanie ip

- 1) oznaczenia informacji danymi określającymi podmiot udostępniający informację,
- 2) podania w informacji danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji,
- 3) dołączenia do informacji danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej,
- 4) oznaczenia czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia,
- 5) zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

Biuletyn Informacji Publicznej – ponowne wykorzystywanie

- 1) wykaz informacji publicznych dostępnych w centralnym repozytorium w celu ponownego wykorzystywania,
- 2) warunki ponownego wykorzystywania informacji publicznej, jeżeli zostały określone,
- 3) informacje o czynnikach, jakie są brane pod uwagę przy obliczaniu opłat za nietypowe wnioski o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej,
- 4) informacje o środkach prawnych przysługujących w przypadku odmowy przekazania informacji publicznej w celu ponownego wykorzystywania, określenia warunków ponownego wykorzystywania lub wysokości opłaty.

Biuletyn Informacji Publicznej – inne ustawy

- Ustawa o samorządzie gminnym (oświadczenia majątkowe; informacja o ślubowaniu),
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (m. in. gminne programy ochrony środowiska; raporty z wykonania gminnych programów ochrony środowiska),
- Ustawa o pracownikach samorządowych (ogłoszenia o naborze; informacje o wynikach do 3 m-c),
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (do 30 kwietnia sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni; oferta realizacji zadania publicznego do 7 dni od otrzymania; ogłoszenia o konkursach)
- Propozycje zmian siedzib komisji obwodowych (kodeks wyborczy).

Biuletyn Informacji Publicznej

To jakie informacje muszą być i z czego to wynika?

Kiedy trzeba udostępniać w BIP?

Zasady prowadzenia BIP

- spełniają minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych (...),
- projektuje się w sposób umożliwiający ich modyfikację, uwzględniając technologiczny rozwój systemu teleinformatycznego, w którym działa BIP.
- treści zgromadzone na stronach BIP:
 - 1) są udostępniane w jakości niepozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości;
 - 2) nie są zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem.

§ 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej z dnia 18 stycznia 2007 r.

Zasady prowadzenia BIP

- Strona BIP, a strona zwykła,
- Obowiązek zgłaszania stron i administratorów,
- Zakaz reklam,
- Max. 24 godzinna możliwość przerwy (awaria),
- Dziennik zmian,
- Obowiązek robienia kopii.

Zasady prowadzenia BIP

BIP musi zawierać:

- 1) logo (znak graficzny) BIP, umieszczone w górnej części strony,
- 2) adres redakcji strony podmiotowej BIP,
- 3) imię i nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową BIP,
- 4) instrukcję korzystania ze strony podmiotowej BIP.

Zasady prowadzenia BIP

BIP musi zawierać menu przedmiotowe umożliwiające odnalezienie:

- a) informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy.
- b) innych informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie drugie ustawy, a w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokaja potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informacje,
- c) informacji publicznych przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych;
- 6) moduł wyszukiwający.

Przykładowy BIP

www.szczecin.pl

Czy jest (może być) zintegrowany e-urząd na jednej stronie BIP?